

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ 130 ΕΑΔΗΣΥ/ 2024

(άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν.4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, **21 Νοεμβρίου 2024**, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 μ.μ., στα επί της οδού **Δώρου 7-9** γραφεία της, συνήλθε η ΕΠΙΤΡΟΠΗ της **ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής «*Αρχή*» ή «*ΕΑΔΗΣΥ*») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα, εκτελούσα χρέη Προέδρου
Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη
Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Νικολέτα Κοττά

Η Πρόεδρος, κ. Ανδρονίκη Θεοτοκάτου και το μέλος Βασιλική Σκαρτσούνη, απουσίασαν αιτιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Παπασταματίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, παρέστησαν, η Εισηγήτρια, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Επιτροπής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του e-ΕΦΚΑ αρμοδιότητας της ΠΥΣΥ ΑΤΤΙΚΗΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2γ του Ν.4412/16 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), για τη σύναψη συμβάσεων παροχής

υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που στεγάζουν Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ αρμοδιότητας της ΠΥΣΥ Αττικής, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, από 21/12/2024 έως 20/06/2025, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 390.732,04€ πλέον ΦΠΑ.

I. Με το με αριθ. πρωτ. εισερχ ΕΑΔΗΣΥ 10239/23.10.24 έγγραφο, μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, όπως συμπληρώθηκε με το με αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 10973/12.11.2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, e-ΕΦΚΑ, αρμοδιότητας της Περιφερειακής Υπηρεσίας Συντονισμού και Υποστήριξης Αττικής (ΠΥΣΥ), αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν.4412/2016, όπως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Στο κρινόμενο αίτημα εκτίθενται τα εξής:

1.1. Τον Μάρτιο του 2021 διενεργήθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την καθαριότητα των κτηρίων που στεγάζουν Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ, αρμοδιότητας της ΠΥΣΥ ΑΤΤΙΚΗΣ, υποδιαιρούμενος σε 23 τμήματα. Ο διαγωνισμός κατέληξε στην υπογραφή συμβάσεων καθαριότητας με ημερομηνία λήξης αυτών την 31η/03/2024. Από τον εν λόγω διαγωνισμό απέβησαν άγονα τέσσερα (4) τμήματα τα οποία ανατέθηκαν με απευθείας αναθέσεις, με ημερομηνία λήξης επίσης την 31η/03/2024. Συνεπώς, όλες οι συμβάσεις που υπεγράφησαν δυνάμει της ως άνω διαγωνιστικής διαδικασίας έληξαν την 31η/03/2024.

1.2. Με την αριθ. πρωτ. 319541/28-06-2023 (ΑΔΑΜ 21PROC012969139) διακήρυξη, προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός άνω των ορίων, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που στεγάζουν Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ, αρμοδιότητας της ΠΥΣΥ Αττικής, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, αρχής γενομένης από την υπογραφή των συμβάσεων, και σε κάθε περίπτωση μετά τη λήξη των ισχυουσών τότε συμβάσεων (31/03/2024), με μονομερές δικαίωμα του Φορέα για παράταση αυτών επί ένα (1) επιπλέον έτος με τους ίδιους όρους, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 2.384.229,60€ πλέον ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος προαίρεσης. Ο διαγωνισμός υποδιαιρέθηκε σε δεκαπέντε (15) τμήματα. Στο πλαίσιο του τρέχοντος διαγωνισμού με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 31η/07/2023 και αποσφράγισης αυτών την 01η/08/2023, κατατέθηκαν συνολικά δεκατρείς (13) προσφορές.

1.3. Με την υπ' αριθ. 271653/22-02-2024 απόφαση της Προϊσταμένης της Γεν. Δ/σης της ΠΥΣΥ Αττικής αποφασίστηκε: Α) η έγκριση του πρακτικού της Επιτροπής Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων των Διαγωνισμών της ΠΥΣΥ Αττικής του e-ΕΦΚΑ, σχετικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης των οικονομικών φορέων που αναδείχθηκαν

προσωρινοί ανάδοχοι με την αριθ. 168263/05-02-2024 απόφαση της Γεν. Δ/ντριας της ΠΥΣΥ Αττικής και Β) η κατακύρωση του διαγωνισμού στους κάτωθι οικονομικούς φορείς:

- α) «ERGO CLEANING SERVICES O.E.» για τα τμήματα 1, 2, 4, 7 και 10,
- β) [...] για τα Τμήματα 3 και 5,
- γ) «ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ ΜΟΝ. ΕΠΕ» (ΣΚΕΚ ΜΕΠΕ) για τα Τμήματα 6, 8, 12, 13 και 15,
- δ) «ΓΕΝ ΚΑ – ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛ. ΔΙΑΧ. ΚΤΗΡ. ΕΓΚΑΤ. Α.Ε.» (ΓΕΝ-ΚΑ Facility Management) για τα Τμήματα 9 και 11 και
- ε) «EXPRESS FACILITY MANAGMENT ΥΠ. ΚΑΘ. & ΤΕΧΝ. ΕΡΓΑΣΙΩΝ Α.Ε.» (EXPRESS FACILITY MANAGMENT Α.Ε.) για το Τμήμα 14 του διαγωνισμού.

1.4. Κατά της ως άνω απόφασης, στην οποία ενσωματώνεται η αριθ. 168263/05-02-2024 απόφαση της Γεν. Δ/ντριας της ΠΥΣΥ Αττικής περί ανάδειξης προσωρινών αναδόχων, κατατέθηκαν οι ακόλουθες προδικαστικές προσφυγές:

- α) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 300/04-03-2024, της εταιρείας «EXPRESS FACILITY MANAGEMENT ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με ημερομηνία συζήτησης την 09^η/04/2024.
- β) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 316/05-03-2024, της εταιρείας «FANTASY CLEANING SECURITY AND FACILITY IKE» με ημερομηνία συζήτησης την 12^η/04/2024 και
- γ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 322/05-03-2024, της εταιρείας «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Ε.Ε.» με ημερομηνία συζήτησης την 12^η/04/2024.

1.5. Οι ανάγκες καθαριότητας εξυπηρετούνταν έως 31.3.2024 με τις συμβάσεις που συνήφθησαν δυνάμει της προηγούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, η ισχύς των οποίων παρατάθηκε μέχρι την 31η Μαΐου 2024, δυνάμει του άρθ. 57 του ν. 5102/2024 (ΦΕΚ Α' 55/13.4.2024), σύμφωνα με το οποίο: «Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας με αναδόχους που έχουν συνάψει οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), και μόνο για τις Υπηρεσίες, των οποίων οι διαγωνιστικές διαδικασίες για το έτος 2024 δεν έχουν ολοκληρωθεί, παρατείνονται, από τη λήξη τους, μέχρι την 31η.5.2024, οπότε και λύονται αυτοδίκαια».

1.6. Το Μάιο του 2024, κατόπιν σχετικού αιτήματος της αιτούσας, εκδόθηκε η αριθ. Δ66 ΕΑΔΗΣΥ/22.5.2024 σύμφωνη γνώμη της Αρχής περί προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2γ του Ν.4412/2016, για τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που στεγάζουν Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ, αρμοδιότητας της ΠΥΣΥ Αττικής, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 390.732,04€ πλέον ΦΠΑ, καθώς κρίθηκε ότι συνέτρεχαν –εν προκειμένω- οι προϋποθέσεις εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων (πρβλ. σχετική γνώμη Δ66ΕΑΔΗΣΥ/2024).

Ακολούθως υπεγράφησαν οι κάτωθι συμβάσεις για χρονικό διάστημα 6 μηνών, οι οποίες λήγουν στις 20/12/2024:

- 1) αριθ. πρωτ. 884597/21-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24SYMV014991425) με την εταιρεία «AIFELTOP CLEANING FACILITY SERVICES MON. ΙΚΕ»,
- 2) αριθ. πρωτ. 884629/21-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24SYMV014990004) με την εταιρεία «ERGO CLEANING SERVICES Ο.Ε.»,
- 3) αριθ. πρωτ. 884614/21-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24SYMV014989132) με την επιχείρηση [...],
- 4) αριθ. πρωτ. 884719/21-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24SYMV014988674) με την εταιρεία «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Ε.Ε.»,
- 5) αριθ. πρωτ. 887766/21-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24SYMV014991159) με την εταιρεία «FANTASY CLEANING SECURITY AND FACILITY ΙΚΕ»,
- 6) αριθ. πρωτ. 888590/21-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24SYMV014993005) με την εταιρεία «3G-FACILITIES-SERVICES Α.Ε.» και
- 7) αριθ. πρωτ. 885902/21-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24SYMV014992903) - 902270/26-06-2024 (ορθή επανάληψη) με την εταιρεία «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ».

1.7. Ωστόσο η διαγωνιστική διαδικασία δυνάμει της με αριθ. πρωτ. 319541/28-06-2023 Διακήρυξης δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Ειδικότερα, επί των προδικαστικών προσφυγών που είχαν ασκηθεί κατά της αριθ. 271653/22-02-2024 κατακυρωτικής απόφασης της Προϊσταμένης της Γεν. Δ/σης της ΠΥΣΥ Αττικής, εκδόθηκε η αριθ. 668, 669, 670/2024 απόφαση του 1^{ου} Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ. Κατά της εν λόγω απόφασης ασκήθηκαν ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών οι αιτήσεις ακύρωσης / αναστολής με αριθ. καταχ.: α) ΑΚ920/08-05-2024 της εταιρείας «EXPRESS FACILITY MANAGEMENT Α.Ε.», β) ΑΚ919/08-05-2024 της εταιρείας «ERGO CLEANING SERVICES Ο.Ε.» και γ) ΑΚ931/2024 της εταιρείας «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Ε.Ε.», με ημερομηνία συζήτησης την 20/09/2024. Η πρώτη και η τρίτη εκ των ως άνω αναφερομένων αιτήσεων ακύρωσης/αναστολής συζητήθηκαν στις 20/09/2024, ενώ η δεύτερη εξ αυτών, κατόπιν αναβολής της υπόθεσης, συζητήθηκε την 10/11/2024, εκκρεμεί δε -ως σήμερα-, ως προς όλες, η έκδοση σχετικής απόφασης.

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

3. Το υπό εξέταση αίτημα έχει υποβληθεί από την Περιφερειακή Υπηρεσία Συντονισμού και Υποστήριξης (ΠΥΣΥ) Αττικής, που είναι χωριστή επιχειρησιακή μονάδα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), στην οποία έχουν μεταβιβαστεί αρμοδιότητες, σύμφωνα με το Π.Δ. 8/2019 (ΦΕΚ 8/Α'), όπως ισχύει. Ο e-ΕΦΚΑ, ο οποίος συστάθηκε με τους νόμους 4387/2016 (Α' 85) και 4670/2020 (Α' 43), όπως ισχύουν, είναι ΝΠΔΔ και ανήκει στη Γενική Κυβέρνηση. Δεδομένου ότι, πρόκειται για ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016, ποσού 390.732,04 ευρώ πλέον ΦΠΑ, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες, στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

5. Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως νομική βάση του αιτήματός της τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), η εφαρμογή της οποίας εξαρτάται από τη σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: α) την ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού, β) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής και γ) την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της, και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ. Συν. Απ. 1080/2022 σκ. 6).

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής απρόβλεπτου γεγονότος, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των εγκρίσεων, των δημοσιεύσεων, ή της υποβολής προδικαστικών προσφυγών και αιτήσεων αναστολής και ακύρωσης από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά οπωσδήποτε απρόβλεπτη περίπτωση, συνδεδεμένη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη για απευθείας ανάθεση σύμβασης (πρβλ. ΣτΕ 1747/2011, 156/2022 ΔΕφ Πειρ (Ακυρ.), Τμ. IV 160/2013, 182/2014 και αποφάσεις της Αρχής 1, 25, 30, 49, 73, 93/2014, 159, 160/2016,

Δ61/2019, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ16ΕΑΔΗΣΥ/2022). Πλην, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ερευνητέο αν η οφειλόμενη στα ως άνω γεγονότα καθυστέρηση επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ad hoc Δ51ΕΑΔΗΣΥ/2024, Δ123ΕΑΔΗΣΥ/2023, και μεταξύ άλλων Δ8ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ5ΕΑΔΗΣΥ/2022 και Δ20ΕΑΔΗΣΥ/2022 Γνώμες της Αρχής). Εξυπακούεται δε ότι μια επιμελής αναθέτουσα αρχή οφείλει να ξεκινήσει εγκαίρως τις διαδικασίες σύναψης που συνάδουν με το ενωσιακό και σε συμμόρφωση με αυτό, το εθνικό δίκαιο.

Συναφώς, όταν η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει επανειλημμένα στην εξαιρετική διαδικασία του 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που την οδήγησαν να προσφύγει για πρώτη φορά, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) συντρέχουν και για την εκ νέου προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (ΣτΕ 1747/2011 σκ. 5, ΔΕΦ Πειρ 156/2022 (Ακυρωτικός Σχηματισμός) σκ. 12, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022).

Υπό την επίκληση δε της κατεπείγουσας ανάγκης, δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ της 2.10.2008, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας C-157/2006, σκ. 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΣτΕ 1987/2021, Ελ. Συν. VII Τμ. 733/2022, 1494/2022, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

6. Προς τεκμηρίωση του αιτήματος της, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι υφίσταται συνθήκη κατεπείγοντος που ανάγεται στην προστασία της δημόσιας υγείας, δεδομένου ότι οι τρέχουσες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, που συνήφθησαν δυνάμει της με αριθ. Δ66ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνης γνώμης της Αρχής λήγουν στις 20.12.2024 και η εν λόγω ανάγκη δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με άλλο τρόπο. Προς επίρρωση των ανωτέρω, η αναθέτουσα αναφέρει ότι παρίσταται επιτακτική η ανάγκη για αδιάκοπη παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στις δομές αρμοδιότητας της, διότι σ' αυτές προσέρχεται καθημερινά εκτός των υπηρετούντων υπαλλήλων, πλήθος πολιτών για τη εξυπηρέτησή τους. Ελλείψει καθαριότητας των χώρων, υφίσταται ο κίνδυνος να μετατραπούν οι υπηρεσίες σε εστίες μετάδοσης ιών και λοιμώξεων, πέραν του γεγονότος ότι η έλλειψη καθαριότητας δεν συνάδει με τις αρχές της τάξης και της ευπρέπειας που πρέπει να διέπουν τους δημόσιους χώρους.

Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει εκ νέου τη διοικητική εμπλοκή που είχε προκύψει λόγω της άσκησης προδικαστικών προσφυγών κατά της κατακυρωτικής απόφασης, η οποία έχει εξελιχθεί πλέον σε δικαστική εμπλοκή, καθόσον ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσης/αναστολής στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών κατά της εκδοθείσας απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ επί των προδικαστικών προσφυγών, για τις οποίες (αιτήσεις ακύρωσης/αναστολής) εκκρεμεί η έκδοση δικαστικών αποφάσεων. Όπως έγινε δεκτό στην Δ66 ΕΑΔΗΣΥ/2024, η αιτούσα ενεργώντας επιμελώς, εκκίνησε τις απαιτούμενες ενέργειες για τη νόμιμη δημοπράτηση των αιτούμενων υπηρεσιών σχεδόν ένα έτος πριν τη λήξη της τότε τρέχουσας σχετικής σύμβασης, η δε αξιολόγηση των υποβληθεισών προσφορών, όπως και οι σχετικές

εγκρίσεις των οικείων πρακτικών, ολοκληρώθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα, λαμβανομένου υπόψη τόσο του αριθμού των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, όσο και των πολλών διαφορετικών τμημάτων του διαγωνισμού.

7. Εν προκειμένω, προκύπτει ότι οι συνθήκες απροβλέπτου που είχαν κριθεί στα πλαίσια έκδοσης της με αριθ. Δ66/2024 Γνώμης της Αρχής, εξακολουθούν να υφίστανται, καθώς επί του παρόντος αναμένεται η έκδοση αποφάσεων επί των αιτήσεων ακύρωσης, που συζητήθηκαν ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών στις 20/09/2024 και στις 10/11/2024. Επομένως, προκύπτει ότι η μη αναμενόμενη καθυστέρηση στον προγραμματισμό για την κάλυψη των μη επιδεχόμενων διακοπής υπηρεσιών παροχής καθαριότητας στα κτήρια αρμοδιότητας της αιτούσας, σε συνδυασμό με την επιτακτική ανάγκη διασφάλισης της δημόσιας υγείας, δημιούργησαν συνθήκη απροβλέπτου και έχουν ανατρέψει, εκ νέου, τον προγραμματισμό των αναγκών της αναθέτουσας αρχής, που στηρίχθηκε στην αριθ. Δ66ΕΑΔΗΣΥ/2024 Γνώμης της Αρχής. Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δεδομένη τη λήξη των υφιστάμενων συμβάσεων στις 20.12.2024, η ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια αρμοδιότητας της αιτούσας συναρτώμενη με την προστασία της δημόσιας υγείας, παρίσταται κατεπείγουσα, η δε θεραπεία αυτής, στην οποία κατατείνει η σκοπούμενη σύμβαση, δεν συμβιβάζεται, με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης. Ο δε αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης, παρίσταται προφανής, και τούτο διότι σε περίπτωση απουσίας της, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, διοικητικής και επακολούθως δικαστικής εμπλοκής, η διαγωνιστική διαδικασία θα είχε ολοκληρωθεί εγκαίρως.

9. Όσον αφορά δε στην ανάθεση της σκοπούμενης σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, το χρονικό διάστημα των έξι μηνών (6), παρίσταται εύλογο, ενόψει του χρόνου που κατά την κοινή πείρα θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας. Κατ' ακολουθίαν, το αίτημα της αναθέτουσας αρχής εναρμονίζεται με την προϋπόθεση της ανάθεσης της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο.

Σε κάθε περίπτωση, η τήρηση του αναγκαίου μέτρου πρέπει να διασφαλίζεται με τη δέσμευση της αναθέτουσας, ότι στη σύμβαση που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση θα περιληφθεί ρητή επιφύλαξη περί αυτοδίκαιης και αζημίως, για την ίδια, λύσης αυτής, εάν σε προγενέστερο χρόνο ολοκληρωθεί η εκκρεμής διαγωνιστική διαδικασία (πρβλ. ενδεικτικά Δ19, Δ43, Δ123, Δ133/2023 και Δ51/2024 Γνώμες της Αρχής).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Επί του τεθέντος ερωτήματος, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης γνώμης περί προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια που στεγάζουν Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ, αρμοδιότητας της ΠΥΣΥ ΑΤΤΙΚΗΣ, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, από 21/12/2024 έως 20/06/2025, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 390.732,04€ πλέον ΦΠΑ, δυνάμει των διατάξεων του

άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Η Συντάκτης

Νικολέτα Κοττά

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2024

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Ευαγγελία Κουτούπα